

NN 127/2014 (29.10.2014.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima

HRVATSKI SABOR

2400

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

**O PROGLAŠENJU ZAKONA I IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA**

Prolašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 24. listopada 2014. godine.

Klasa. 011-01/14-01/145

Urbroj: 71-05-03/1-14-2

Zagreb, 27. listopada 2014.

Predsjednik

Republike
Hrvatske

Ivo Josipović, v.
r.

ZAKON

**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM
PRAVIMA**

Članak 1.

U Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima («Narodne novine«, br. 167/03., 79/07., 80/11., 125/11. i 141/13.) članak 1.a mijenja se i glasi:

»Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva Vijeća 93/83/EEZ od 27. rujna 1993. o koordinaciji određenih pravila s obzirom na autorsko pravo i srodna prava koja se odnose na satelitsko emitiranje i kabelsko reemitiranje (SL L 248, 6. 10. 1993.),
- Direktiva 96/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 1996. o pravnoj zaštiti baza podataka (SL L 77, 27. 3. 1996.),
- Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog prava i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 167, 22. 6. 2001.),
- Direktiva 2001/84/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2001. o pravu slijeđenja u korist autora izvornika umjetničkog djela (SL L 272, 13. 10. 2001.),
- Direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi zaštite prava intelektualnog vlasništva (SL L 157, 30. 4. 2004.),
- Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27. 12. 2006.),
- Direktiva 2006/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe te o određenim autorskom pravu srodnim pravima u području intelektualnog vlasništva (kodificirana verzija) (SL L 376, 27. 12. 2006.),
- Direktiva 2006/116/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o trajanju zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava (kodificirana verzija) (SL L 372, 27. 12. 2006.),
- Direktiva 2009/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o pravnoj zaštiti računalnih programa (kodificirana verzija) (SL L 111, 5. 5. 2009.),
- Direktiva 2011/77/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2011. o izmjeni Direktive 2006/116/EZ o trajanju zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava (SL L 265, 11. 10. 2011.),
- Direktiva 2012/28/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o određenim dozvoljenim korištenjima djela siročadi (SL L 299, 27. 10. 2012.).«.

Članak 2.

U članku 4. stavku 2. iza riječi: »iznimkama i ograničenjima autorskog prava,« dodaju se riječi: »djelima siročadi i pažljivoj potrazi,«.

Članak 3.

Iza članka 12. dodaju se naslovi iznad članaka i članci 12.a i 12.b koji glase:

»DJELA SIROČAD

Članak 12.a

(1) Ako nakon provedbe potrage i evidencije iz članka 12.b ovoga Zakona nije identificiran autor ili nijedan od koautora nekog djela ili, čak i ako je identificiran autor ili jedan ili više koautora nekog djela, ali nijedan od njih nije pronađen, to se djelo smatra djelom siročetom.

(2) Ako nakon provedbe i evidencije potrage iz članka 12.b ovoga Zakona nisu identificirani svi koautori nekog djela ili, čak i ako su identificirani, nisu pronađeni, na njih će se primjenjivati članak 84.a ovoga Zakona, ali samo ako su svi identificirani i pronađeni koautori dali dopuštenje za reproduciranje i stavljanje na raspolaganje javnosti tog djela na način koji je opisan u članku 84.a ovoga Zakona. Prava koautora koji su identificirani i pronađeni ostaju netaknuta.

(3) Stavci 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se na:

– djela izdana u obliku knjiga, časopisa, novina, revija ili drugih tiskovina koja čine sastavni dio zbirke u javno dostupnim knjižnicama, obrazovnim ustanovama ili muzejima i drugim pravnim osobama koje obavljaju muzejsku djelatnost, kao i zbirke arhiva ili ustanova za filmsku i audiobaštinu;

– kinematografska ili druga audiovizualna djela koja čine sastavni dio zbirke u javno dostupnim knjižnicama, obrazovnim ustanovama ili muzejima i drugim pravnim osobama koje obavljaju muzejsku djelatnost, kao i zbirke arhiva ili ustanova za filmsku ili audio baštinu i

– kinematografska ili druga audiovizualna djela koje su proizvele (producirale) javne organizacije za radiodifuziju do zaključno 31. prosinca 2002. i koja se nalaze u njihovim arhivima;

koja su zaštićena autorskim pravom i prvi put izdana u Republici Hrvatskoj ili, ako nisu izdana, prvi put emitirana u Republici Hrvatskoj.

(4) Stavci 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se i na djela iz stavka 3. ovoga članka koja nikada nisu bila izdana ili emitirana, ali su ih na drugi način uz pristanak autora prvi put javno objavile javno dostupne knjižnice, obrazovne ustanove ili muzeji i druge pravne osobe koje obavljaju muzejsku djelatnost, kao i arhivi, ustanove za filmsku i audiobaštinu te javne organizacije za radiodifuziju osnovane u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da se opravdano može

predmnijevati da se autori tih djela ne bi protivili korištenjima opisanim u članku 84.a ovoga Zakona.

(5) Stavci 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se i na djela koja su ugrađena ili uključena u djela ili čine sastavni dio djela iz stavaka 3. i 4. ovoga članka.

(6) Autor ili koautor djela koje se prema stavcima 1. do 5. ovoga članka smatra djelom siročetom može u bilo kojem trenutku prekinuti primjenu navedenih odredbi u odnosu na vlastita prava.

(7) Djelo koje se prema pravu druge države članice Europske unije smatra djelom siročetom, smatra se djelom siročetom i u Republici Hrvatskoj, bez potrebe provedbe postupka potrage iz članka 12.b ovoga Zakona, te se na njega primjenjuju odredbe iz članka 84.a ovoga Zakona. Isto se na odgovarajući način primjenjuje i na koautorska djela u odnosu na koja je u drugoj državi članici Europske unije utvrđeno da im pripada status djela siročadi jer nisu identificirani ili pronađeni svi koautori, ali samo u odnosu na njihov koautorski dio.

(8) Članak 12. ovoga Zakona kojim se uređuju presumpcija autorstva i ostvarivanje autorskog prava kad autor nije poznat (uključujući autorska prava na anonimnim djelima i djelima objavljenim pod pseudonimom) primjenjuje se u mjeri u kojoj nije u suprotnosti s ovim člankom.

PAŽLJIVA POTRAGA ZA UTVRĐIVANJE STATUSA DJELA SIROČADI I EVIDENCIJA PODATAKA

Članak 12.b

(1) Javno dostupne knjižnice, obrazovne ustanove ili muzeji i druge pravne osobe koje obavljaju muzejsku djelatnost kao i arhivi, ustanove za filmsku i audiobaštinu te javne organizacije za radiodifuziju osnovane u Republici Hrvatskoj dužne su u svrhu identifikacije i/ili pronalaženja autora ili koautora, odnosno u svrhu utvrđenja statusa djela siročeta u dobroj vjeri provesti pažljivu potragu za svako djelo. Pažljiva potraga provodi se prije uporabe djela, pretragom odgovarajućih izvora za odnosnu kategoriju djela. Ako postoje dokazi na temelju kojih se može zaključiti da se relevantni podaci o nositeljima prava mogu pronaći u drugim državama, pretražit će se i izvori podataka dostupni u tim državama.

(2) Odgovarajući izvori iz stavka 1. ovoga članka su:

1. za objavljene knjige:

a. zbirke obaveznih primjeraka, osobito nacionalne bibliografije, knjižnični katalozi, biografski priručnici, normativne i bibliografske baze podataka knjižnica i ostalih ustanova,

b. baze podataka i dokumentacija udruženja nakladnika te udruženja autora u Republici Hrvatskoj,

c. postojeće baze podataka i registri, WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders), ISBN (International Standard Book Number) i baze podataka o knjigama u tisku,

d. baze podataka i dokumentacija odgovarajućih udruga za kolektivno ostvarivanje prava, posebno za ostvarivanje prava reproduciranja,

e. izvori koji objedinjuju više baza podataka i upisnika, uključujući VIAF (Virtual International Authority Files) i ARROW (Accesible Registers of Rights Information and Orphan Works);

2. za novine, časopise, dnevne listove i periodične publikacije:

a. ISSN (International Standard Serial Number) za periodične publikacije,

b. kazala i kataloge iz knjižnica i zbirki,

c. zbirke obveznih primjeraka, osobito nacionalne i specijalne bibliografije,

d. baze podataka i dokumentacija udruženja nakladnika te udruženja autora i novinara u Republici Hrvatskoj,

e. baze podataka i dokumentacija odgovarajućih udruga za kolektivno ostvarivanje prava, posebno za ostvarivanje prava reproduciranja,

f. biografski priručnici;

3. za vizualna djela, uključujući likovna djela, fotografije, ilustracije, nacрте, arhitekturu, skice kasnijih djela i druga slična djela koja se nalaze u knjigama, časopisima, novinama, dnevnim listovima te u drugim djelima:

a. izvori navedeni pod točkama 1. i 2. ovoga stavka,

b. baze podataka i dokumentacija odgovarajućih udruga za kolektivno ostvarivanje prava, posebno za vizualne umjetnosti, uključujući i udruge za ostvarivanje prava reproduciranja,

c. prema potrebi, baze podataka agencija za arhiviranje slika;

4. za audiovizualna djela, umjetničke izvedbe, fonograme i videograme:

a. zbirke obveznih primjeraka,

b. baze podataka i dokumentacija udruženja producenata u Republici Hrvatskoj,

- c. baze podataka i dokumentacija institucija za filmsku i audiobaštinu te nacionalnih knjižnica,
- d. baze podataka s relevantnim normama i oznakama kao što su ISAN (International Standard Audiovisual Number) za audiovizualnu građu, ISWC (International standard Music Work Code) za glazbena djela i ISRC (International Standard Recording Code) za fonograme,
- e. baze podataka i dokumentacija odgovarajućih udruga za kolektivno ostvarivanje prava, posebno za autore, izvođače, proizvođače fonograma i proizvođače videograma (filmske producente),
- f. popisi suradnika i drugi podaci koji se pojavljuju na omotu djela ili predmeta srodnog prava,
- g. baze podataka i dokumentacija drugih udruženja koje predstavljaju određenu kategoriju nositelja prava.

(3) Pažljiva potraga provest će se ako je djelo prvi put izdano ili, ako nije izdano, prvi put emitirano u Republici Hrvatskoj. Za kinematografska i druga audiovizualna djela pažljiva potraga provest će se ako filmski producent ima u Republici Hrvatskoj svoje sjedište ili uobičajeno boravište. Za djela iz članka 12.a stavka 3. podstavka 3. ovoga Zakona pažljiva potraga provest će se ako organizacija za radiodifuziju koja ih je objavila javnosti uz odobrenje autora ili drugog nositelja prava ima svoje sjedište u Republici Hrvatskoj.

(4) Institucije iz stavka 1. ovoga članka dužne su voditi evidenciju o provedenim pažljivim potragama. Podatke iz tih evidencija dostavljat će Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo koji je dužan bez odgode proslijediti ih Uredu za harmonizaciju na unutarnjem tržištu radi njihove pohrane u jedinstvenu javno dostupnu bazu podataka koju na internetu uspostavlja i kojom upravlja taj Ured u skladu s Uredbom (EU) broj 386/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2012. o povjeravanju Uredu za usklađivanje na unutarnjem tržištu (žigovi i dizajni) zadaća u vezi s provedbom prava intelektualnog vlasništva, uključujući i okupljanje predstavnika javnog i privatnog sektora u okviru Europske promatračnice za povrede prava intelektualnog vlasništva.

(5) Evidencije iz stavka 4. ovoga članka obuhvaćaju najmanje sljedeće podatke:

- a. rezultate pažljivih potraga koje su te institucije provele i na temelju kojih su izvele zaključak da se djela ili predmeti srodnih prava smatraju djelima odnosno predmetima srodnih prava siročadi,
- b. korištenje djela ili predmeta srodnih prava siročadi koje u skladu s člankom 84.a ovoga Zakona poduzimaju te institucije,
- c. sve promjene o prestanku statusa djela siročadi odnosno predmeta srodnog prava siročadi koje koriste te institucije,

d. važeće kontakt podatke institucije.«.

Članak 4.

Članak 84. mijenja se i glasi:

»Javni arhivi, javne knjižnice, muzeji i druge pravne osobe koje obavljaju muzejsku djelatnost, obrazovne i znanstvene ustanove, ustanove za predškolski odgoj i socijalne (karitativne) ustanove mogu iz vlastitog primjerka reproducirati autorsko djelo na bilo koju podlogu za potrebe očuvanja i osiguranja građe, tehničke obnove i popravljivanja građe, upravljanja zbirkom i ostale vlastite potrebe, ako pri tome ne ostvaruju izravnu ili neizravnu komercijalnu korist.«.

Članak 5.

Iza članka 84. dodaje se naslov iznad članka i članak 84.a koji glasi:

»SLOBODNO KORIŠTENJE DJELA SIROČADI

Članak 84.a

(1) Javno dostupne knjižnice, obrazovne ustanove ili muzeji i druge pravne osobe koje obavljaju muzejsku djelatnost, kao i arhivi, ustanove za filmsku i audiobaštinu te javne organizacije za radiodifuziju osnovane u Republici Hrvatskoj mogu reproducirati djela siročadi koja su sadržana u njihovim zbirkama u svrhu digitalizacije, stavljanja na raspolaganje javnosti, indeksiranja, katalogiziranja, očuvanja ili obnove te ih mogu stavljati na raspolaganje javnosti. Radnje reproduciranja i stavljanja na raspolaganje javnosti navedene institucije mogu poduzimati samo radi postizanja ciljeva vezanih uz njihove zadaće od javnog interesa, posebno radi očuvanja i obnavljanja djela siročadi koja čine sastavni dio njihovih zbirki te osiguravanja njihove dostupnosti za kulturne i obrazovne potrebe. Institucije mogu od takvih korištenja ostvarivati prihode, isključivo u svrhu pokrivanja svojih troškova u svezi s digitalizacijom i stavljanjem na raspolaganje javnosti djela siročadi. Navedeno ne utječe na pravo institucija na slobodu ugovaranja u okviru provedbe svojih zadaća od javnog interesa, posebno u pogledu sklapanja sporazuma o javno-privatnom partnerstvu.

(2) Prigodom svakog korištenje djela siročadi institucije iz stavka 1. ovoga članka dužne su na uobičajen način navesti autora odnosno koautore tih djela koji su identificirani.

(3) Autor ili koautor koji ukine status djela siročeta u skladu s člankom 12.a stavkom 6. ovoga Zakona ima pravo na pravičnu naknadu za dotadašnje korištenje svojeg djela prema stavku 1. ovoga članka. Naknadu je dužna isplatiti institucija iz stavka 1. ovoga članka koja je koristila djelo. Visina naknade određuje se s obzirom na kategoriju djela siročadi, uzimajući u obzir, među ostalim, ciljeve Republike Hrvatske u području promicanja kulture, nekomercijalnu narav korištenja koje poduzima institucija iz stavka 1. ovoga članka i kojim se ostvaruju ciljevi vezani

uz njihove zadaće od javnog interesa kao što su promicanje učenja i širenje kulture, te moguću štetu koju su pretrpjeli autori. Pravična naknada isplaćuje se za najviše tri godine unatrag, računajući od dana ukidanja statusa djela siročeta.

(4) Zahtjev za isplatom pravične naknade može postaviti autor ili odgovarajuća udruga za kolektivno ostvarivanje prava koju je autor ovlastio na podnošenje takvog zahtjeva. Zahtjev za isplatom pravične naknade zastarijeva u roku od godine dana, računajući od dana ukidanja statusa djela siročeta.

(5) Odredbe iz ovoga članka ne utječu na obveze i prava stečena drugim propisima o drugim pravima intelektualnog vlasništva, o uvjetnom pristupu, o pristupu uslugama kablenskog reemitiranja, o zaštiti nacionalnih bogatstava, o obvezi deponiranja, o zaštiti poštenog trgovanja, o poslovnoj tajni, o sigurnosti, o povjerljivosti, o zaštiti podataka i privatnosti, o pristupu javnim dokumentima, o ugovornom pravu te o slobodi tiska i slobodi izražavanja u medijima.«.

Članak 6.

(1) Ovaj Zakon primjenjuje se na sva djela, umjetničke izvedbe, fonograme i videograme koji su zaštićeni Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima (»Narodne novine«, br. 167/03., 79/07., 80/11., 125/11. i 141/13.) na dan 29. listopada 2014. ili kasnije.

(2) Ovaj Zakon primjenjuje se ne dovodeći u pitanje pravne poslove sklopljene ili prava stečena prije 29. listopada 2014.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/14-01/112

Zagreb, 24. listopada 2014.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga
sabora

Josip Leko, v. r.